

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa
Institut Latina & Graeca

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

DRŽAVNO NATJECANJE IZ LATINSKOG I GRČKOG JEZIKA

u kategoriji LATINSKI JEZIK za KLASIČNE GIMNAZIJE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

	28
--	-----------

II. Zadatci:

	12
--	-----------

Ukupni broj bodova:

	40
--	-----------

Članovi državnoga povjerenstva:

1.

2.

3.

**Gimnazija Eugena Kumičića Opatija
Opatija, 16. travnja 2015.**

I. PRIJEVOD

Prevedi tekst uz pomoć rječnika i komentara.

P. Ovidius Naso, Metamorphoses, III, 50-64

Tijekom potrage za otetom Kadmovom sestrom Europom nestaju i njegovi drugovi. Pronašavši ih mrtve, Kadmo kreće u boj sa strašnim zmajem, koji ih je usmrtio.

Fecerat exiguas iam sol altissimus umbras: 50
quae mora sit sociis, miratur Agenore natus
vestigatque viros. Tegumen derepta leoni
pellis erat, telum splendenti lancea ferro
et iaculum teloque animus praestantior omni.
Ut nemus intravit letataque corpora vidit 55
victoremque supra spatiosi tergoris hostem
tristia sanguinea lambentem vulnera lingua,
»Aut ultor vestrae, fidissima pectora, mortis,
aut comes« inquit »ero.« Dixit dextraque molarem
sustulit et magnum magno conamine misit. 60
Illius impulsu cum turribus ardua celsis
moenia mota forent, serpens sine vulnere mansit
loricaeque modo squamis defensus et atrae
duritia pellis validos cute reppulit ictus.

KOMENTAR:

⁵⁰ **altissimus** = meridianus

⁵¹ **mora** – razlog zadržavanja; **natus** – v. nascor

⁵³ **lancea** – dugačko koplje; **ferrum** – šiljak

⁵⁴ **iaculum** – kratko koplje

⁵⁶ **supra** – sc. eos

⁵⁷ **sanguinea** – pazi na padež (metrika)!

⁶⁰ **magnum** – sc. pondus

⁶¹ – ⁶² POREDAJ: Illius impulsu ardua moenia mota forent cum turribus celsis

⁶² **mota forent** = mota essent (coniunctivus irrealis); **serpens** – zmaj

⁶³ **modo** – kao, poput (dosl. »na način«), poveži s loricae

⁶⁴ **duritia** – pazi na padež (metrika)!

II. ZADATCI

1. Navedi jednu imenicu koja, poput imenice **turris**, ima akuzativ na *-im* i ablativ na *-i*.

	max 1
--	-------

2. Navedi u istom rodu, broju i padežu komparativ i superlativ pridjeva u sintagmi **ardua moenia**.

	max 2
--	-------

3. Navedi kako se, s obzirom na sintaktičku ulogu, nazivaju ablativi u sintagmama:

- a) **Agenore natus** _____
b) **animus telo praestantior** _____

	max 2
--	-------

4. Navedi koja bi se promjena dogodila u zadanoj zavisno-složenoj rečenici kad bi umjesto **miratur** stajalo **mirabatur**.

Quae mora sit sociis, miratur Agenore natus.

	max 1
--	-------

5. Kadmovu sestru Europu oteo je bog Zeus pretvoren u bika. Navedi koga je oteo bog Pluton.

	max 1
--	-------

6. Navedi kojom pričom počinju, a kojom završavaju Ovidijeve »Metamorfoze«.

	max 2
--	-------

7. Navedi naziv mora na čijim je obalama Ovidije proveo posljednje godine života.

	max 1
--	-------

8. Navedi naziv za figuru ponavljanja riječi na početku stiha (usp. stihove 58-59).

	max 1
--	-------

9. Označi iktuse na zadanom stihu.

duritia pellis validos cute reppulit ictus

	max 1
--	-------

	max 12
--	---------------

RJEŠENJA**I. PRIJEVOD**

Fecerat exiguas iam sol altissimus umbras:	Već podnevno sunce bijaše smanjilo sjene:	1
miratur	čudi se	1
Agenore natus,	Agenorov sin	1
quae mora sit sociis	što je drugovima razlog zadržavanja	1
vestigatque viros.	i traži (stane tražiti) ljude.	1
Tegumen derepta leoni pellis erat,	Odijelo [mu] bijaše koža skinuta lavu,	1
telum splendenti lancea ferro et iaculum,	oružje dugačko koplje sjajna šiljka i kratko koplje	1
teloque animus praestantior omni.	te hrabrost izvrsnija od svakog oružja.	1
Ut nemus intravit	Kad (čim) je ušao u gaj	1
letataque corpora vidit	i vidio usmrćena tijela	1
victoremque supra ... hostem	i povrh [njih] pobjednika dušmanina	1
spatiosi tergoris	prostranih pleća	1
lambentem	kako (gdje) liže	1
tristia sanguinea ... vulnera lingua,	strašne rane krvavim jezikom,	1
inquit,	kaže:	1
»Aut ultor vestrae ... mortis	»Ili [ću biti] osvetnik vaše smrti,	1
fidissima pectora,	najvjernija srca,	1
aut comes ... ero.«	ili ću [vam u njoj] biti pratilac.«	1
Dixit	Reče	1
dextraque molarem sustulit	i desnicom podigne golem kamen	1
et magnum magno conamine misit.	i velikim naporom baci veliko breme.	1
Ilius impulsu	Od njegova udarca	1
ardua ... moenia mota forent	bili bi potreseni visoki bedemi	1
cum turribus ... celsis,	s uzdignutim tornjevima,	1
serpens sine vulnere mansit	[ali] zmaj je ostao bez rane	1
loricaeque modo squamis defensus	te obranjen ljuskama kao oklopom (poput oklopa)	1
et atrae durtia pellis	i tvrdoćom crne kože	1
validos cute reppulit ictus.	odbio je kožom jake udarce.	1

Prijevod: 28

II. ZADATCI

1. febris / puppis / securis / sitis / tussis...	1
2. magis ardua, maxime ardua	2
3. a) ablativ podrijetla (ablativus originis), b) ablativ uspoređivanja (ablativus comparationis)	2
4. sit > esset	1
5. Prozerpinu (Perzefonu)	1
6. stvaranje svijeta, pretvorba Cezara u zvijezdu	2
7. Crno more (Pont)	1
8. anafora	1
9. dúritiá pellís validós cute réppulit íctus	1

Zadatci: 12

Ukupno: 40